Пам’ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CII. No. 194. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, OCTOBER 13, 1995. CENTS 75 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК П'ЯТНИЦЯ, 13-го ЖОВТНЯ 1995 р. Ч. 194. РІК CII.

ПРОПОНУЮТЬ НАКЛАСТИ ВЕТО НА УКАЗИ Л. КУЧМИ

Київ (Р. Р.). — Тут у вівторок, 10-го жовтня, голова секретаріяту парляментарної групи „Реформи" Євген Костенко повідомив, що реформісти в українському парляменті домагатимуться вета на президентські укази щодо перепідпорядкування Національної Ґвардії України та призначення нового керівника цього військового формування. Заступник голови групи „Реформи" Олександер Єльяшкевич сказав, що „Леоніда Кучму, напевно, не задовольняють уповноваження, отримані в результаті підписання конституційного договору".

У понеділок, 9-го жовтня, гостре обговорення цих указів було і на засіданні Президії Верховної Ради. Відповідним комісіям доручено ґрунтовно вивчити законність указів і підготувати документи на розгляд сесії, як також і питання про випуск грошових зобов’язань державної зовнішньої позики України 1995 року.

Юридичний відділ Секретаріяту Верховної Ради України оприлюднив повідомлення, що у відділі раніше вивчено указ щодо перепідпорядкування НҐУ. У відділі вважають, що питання оборони та державної безпеки реґульовані виключно законами України. Керівництво НҐУ здійснює командуючий, призначений Верховною Радою на пропозицію Президента. Президент може лише визначати організаційну структуру, чисельність штату та розташування частин НҐУ.

Між тим, колишнього командувача НҐУ Володимира Кухарця призначено заступником генерального військового інспектора при Президенті України.

ЗАГИНУВ ДЕПУТАТ УКРАЇНИ В. КОРНЕЛЮК

Київ (Р. Р.). — У вівторок, 10-го жовтня, депутати Верховної Ради України хвилиною мовчання вшанували пам’ять трагічно загиблого депутата з Волинської области Василя Корнелюка. Сесія цього дня не відбулася, бо депутати взяли участь у похороні.

Трагедія сталася 8-го жовтня в год. 3:30 ранку, коли депутат їхав на батьковому автомобілі у рідне село. В. Корнелюк народився 1956 року в українській родині села Корделіси, Ратнівського району, Волинської области. Закінчив Луцький Державний Університет, працював учителем історії. У парляменті був членом постійної Комісії з державного будівництва, діяльности рад і самоврядування, членом депутатської групи „Аграрники України".

В суботу, 7-го жовтня, після зустрічі з польськими сенаторами, В. Корнелюк востаннє виступив на пресовій конференції. На запитання про його погляд щодо програми Уряду, В. Корнелюк сказав, що „Аграрники за реформи" уважно вивчили запропоновану Урядом України програму дій і прийшли до висновку, що вона їх не задовольняє, бо „є простою формальністю". Адже згідно з конституційним договором, Уряд очолює Президент, а програму Президента парлямент уже розглянув. Аграрники вважають, що програма Уряду випливає з попередньої програми Президента, розвиває її. Доцільніше було б послухати як виконується президентська програма. Особливу увагу Корнелюк звернув на те, що в програмі Уряду не запропоновано механізму виконання задуманого, зокрема в аграрному секторі. У програмі зазначено, що через стільки-то років підвищиться продуктивність праці і сільсько-господарському виробництві, але ніякого механізму для такого підвищення не пропонується. „Нам, аграрникам, людям практичним, не потрібно декларацій. Нам треба знати чітко і ясно, як це все буде здійснюватися", — сказав у своєму останньому публічному виступі В. Корнелюк.

Після пресової конференції В. Корнелюк сів у авто і виїхав у Ратнівський район, де працював директором сільської школи і головою районної адміністрації. Біля села Бужиськ, Замшанської сільради, Ратнівського району, він збився з автомобілем „Лаз", що належить ратнівській фірмі „Веснянка".

РОСІЯ ПОГРОЖУЄ „ВІДПОВІДНИМИ КРОКАМИ"

Москва (УНІАР). — Міністер закордонних справ Росії Андрій Козирєв заперечив чутки про “нову російську доктрину”, згідно з якою поширення НАТО на схід неминуче викличе введення російських військ до країн Балтики. Водночас він засудив ідею “форсованого поширення НАТО”, зазначивши, що в Росії це викликає “напругу, пліткування й побоювання”. Росія зареаґує на таке поширення “відповідними кроками”, пообіцяв він, однак суті тих кроків не з’ясував.

Тим часом в інтерв’ю “Нєзавісімой Ґазєтє” неназваний високопоставлений офіцер Генерального штабу Росії повідомив, що у відповідь на ймовірне розташування збройних сил НАТО у Польщі і Чехії російські балістичні ракети будуть перенацілені на ці країни.

Протестуючи проти “подвійної політики” НАТО, Росія відмовилась брати участь у військових навчан-нях, які відбуваються в Чехії у рамках програми “Партнерство для миру”. Україна, Болгарія й Білорусь представлені на цих навчаннях спостерігачами.

В. Дацюк вирішив зрезиґнувати

Київ (Р. Р.). — Тут 10-го жовтня українська телевізія повідомила, що генеральний прокурор України Владислав Дацюк подав Президентові України Леонідові Кучмі заяву про резиґнацію. У заяві прокурор пояснює, що до цього його змушують обставини, коли Верховна Рада постійно намагається керувати працею генеральної прокуратури, впливати на хід розслідування найбільш пекучих справ.

Як відомо, Верховна Рада України вже неодноразово звільняла В. Дацюка з посту, але він продовжував працювати, знаходячи для цього законні шляхи. Наступного дня з’явилися чутки, що інформація щодо резиґнації вигадана. Однак 10-го жовтня вранці відбулося надзвичайне засідання колеґії Генеральної прокуратури. А Президент Кучма начебто в останні дні проводив інтенсивні консультації з метою пошуку можливих кандидатур на пост генерального прокурора.

Відбулася конференція з питань економіки України

Вашінґтон. — У п’ятницю, 29-го вересня ц. р. відбулася тут конференція, присвячена українській економіці. Її організаторами були Державний департамент ЗСА та Міжнародна Українська Економічна Асоціяція. Це друга з черги конференція того роду на цьому форумі; перша відбулася в 1993 році.

Доповідачі та їхні теми: Олег Гаврилишин (Міжнародний валютний фонд) „Проблеми та пастки економічних реформ", Данієл Кавфманн (Світовий банк-Кияв) — „Міти та реалії реформ", Януш Ширмер (Пенсильванійський університет) — „Зовнішні економічні зв’язки", Олесь Смолянський (Лігайтонський університет) — „Платності за російські енерґоносії", Федір Кушнірський (Темпл університет) — „Одеса як вільна економічна зона". Ігор Стебельський (Віндзорський університет) — „Сільське господарство за президентури Кучми". Роберта Фелдман (Міжнародна фінансова корпорація) — „Тренди в приватизації", Саймон Джансон (Дюк університет) — „Стратегії виживання домашнього господарства", Ґао Кван Чу (Світовий банк) — „Соціяльне забезпечення".

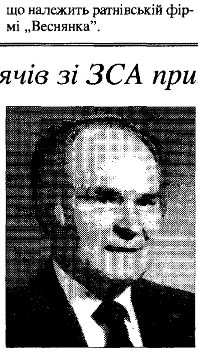
Завідуючий відділом України при Крайовій раді безпеки, Карлос Паскуал, виголосив дуже цікаву доповідь при полуденку. Брали участь біля 40 працівників Федерального уряду та різних міжнародних організацій та університетських професорів. Координатором та предсідником конференції був І. С. Коропецький (Темпл університет).

Доповіді, базовані на найновіших статистичних даних, обговорювали вибрані важливі проблеми сучасної економіки України. Деякі з цих проблем, наприклад, фактори, відповідальні за прискорення чи сповольнення реформ, соціяльні обставини, є новими в аналізі українсь-кої економіки. Тон доповідей щодо економіки та промова К. Паскуала щодо політики в Україні були радше оптимістичні. Після сповільнення спадку виробництва в першій половині біжучого року, можна очікувати його зростання та покращання соціяльних обставин у наступному році.

Припадок хотів, що того самого дня відвідав Вашінґтон прем’єр України Євген

Українських діячів зі ЗСА прийнято до СПУ

Київ. — Як повідомляє „Літературна Україна" ч.33-34 з 28-го вересня, на недавньому засіданні Президії ради Спілки Письменників України прийнято групу літераторів у члени спілки, а серед них двох зі ЗСА — д-ра Євгена Федоренка та Петра Одарченка. У членських квитках новоприйнятих зазначено, час вступу до Спілки Письменників України 19-го вересня, а час видачі квитка 26-го вересня 1995 року.

Є. Федоренко

П. Одарченко

Д-р Є. Федоренко — педагог і літературознавець, 1929 року народження, Добринка, Україна. Вищі студії закінчив в Лювенському університеті, Бельгія, де от-

Української Вільної Академії Наук в ЗСА і Наукового Товариства ім. Шевченка в ЗСА та Українського Істо-

ківського Університету, а закінчив у Ніжинському Університеті. Перебувши арешт і заслання у роки воєнної

Міжнародний нафтовий консорціюм обмежить монополію Росії

Баку, Азербайджан. — Міжнародний консорціюм, який добуває нафту в каспійському родовищі Азербайджану, колишньої совєтської республіки, має намір від 2000 року обмежити ролю Росії в цій ділянці.

Тепер Росія контролює всі нафтові труби, якими азербайджанська нафта надходить у термінали поза республікою. У консорціюм „Азербайджан інтернешнел оперейтінґ Ко." входять нафтові компанії ЗСА, Англії, Норвеґії, Росії, Савдійської Арабії і Туреччини.

Керівна роля належить британській „Брітіш петролеюм" і американській „Амоко". В цілому п’ять американських компаній („Амоко", „Пеннзойл", „Унокал", „Ексон" і „Макдермот") утримують 44 відсотки акцій, загальний пакет яких оцінюються в 7.4 блн. дол. Консорціюм готує до експлуатації три підводні нафтові площі, які, згідно з даними геологічної розвідки, містять щонайменше чотири блн. барилок нафти. Передбачають, що кожна з тих площ даватиме спочатку приблизно 80,000, а згодом — 700,000 барилок денно.

Як заявили на пресовій конференції в Баку члени консорціюму разом з представниками аербайджанського уряду, в майбутньому нафта надходитиме на світовий ринок не через російські чорноморські порти, а з турецького порту Сейхан на Середземному морі. У зв’язку з цим спостерігачі підкреслюють, що цей плян покладе край російській нафтовій монополії в реґіоні. Коментуючи ситуацію, „Ню Йорк Таймс" пише, що Азербайджан і Туреччина є близькими сусідами, а прокладати труби з Баку в Сейхан через Росію — це все одно, що летіти з Ню Йорку до Фльориди через Лондон.

БОСНІЙСЬКІ СЕРБИ ПРОДОВЖУЮТЬ ЕТНІЧНІ ЧИСТКИ

Сараєво, Боснія і Герцеґовина. — Користаючи з часу перед можливим припиненням військових дій серби розпочали нові етнічні чистки. Офіційні чинники Організації Об’єднаних Націй повідомляють, що з околиць Бані Луки серби вигнали тисячі жінок, дітей та осіб похилого віку, а мужчин відокремлено та під вартою забрано у невідоме.

Впродовж минулих чотирьох днів серби вигнали понад 10,000 мусулман і хорватів з їхніх домівок у Боснянскі Нові, Санскі Мост і Прєдор, а мужчин військового поборного віку відокремлено та задержано без вияснень. Деяких забрано до сербської твердині того реґіону містечка Зениці, за інших побоюються, що їх могла зустріти доля мужчих з Сребрениці — розстріл. Урядовці комітету опіки над втікачами при ООН побоюються за долю інших 20,000 мусулманів і хорватів, які проживають в околицях Бані Луки.

Цю нову етнічну чистку, згідно з найновішими повідомленнями, проводять серби з Боснії, Хорватії та Сербії під керівництвом Зелка Рознатовіча, званого Арканом, якого звинувачують у найбільше жорстоких злочинах цієї балканської війни.

УНА припиняє голодування

Київ (УНІАР). — Члени Української Національної Асамблеї, за розпорядженням свого проводу, припинили голодування у Києві й інших містах України, яке вони провадили на знак протесту проти незаконного, на їх погляд, скасування офіційної реєстрації УНА в Міністерстві Юстиції.

За три тижні голодування влада заарештувала близько 200 членів УНА. Здоров’я голодуючих погіршилось до небезпечної межі, що й спонукало керівників УНА до припинення акції. Це однак зовсім не означає, за їх словами, припинення дальшої боротьби.

В Україні

(З інформацій УНІАР)

За Совєтським Союзом сумують не лише комуністи

КИЇВ. — До новозареєстрованого об’єднання “Союз” увійшло 34 депутати Верховної Ради України, з яких 24 — комуністи, по троє — з Селянської партії та Міжреґіональної депутатської групи, і по двоє з групи “Єдність” та з партії соціялістів. За словами одного з його керівників, депутата В. Алєксєєва, об’єднання матиме радше неформальний характер, тобто не виступатиме у парляменті як окрема фракція. Його мета — відродити новий “Союз”, у якому Україна відігравала б ту саму “серцевинну й інтеґруючу ролю”, яку, на думку “союзників”, вона відігравала раніше, у благословенній сім’ї совєтських народів. Комуністи плянують також ощасливити український народ ще однією ініціятивою — законом про реприватизацію на націоналізацію, проєкт якого вони підготували на розгляд Верховної Ради.

Українці покищо заробляють більше, ніж тратять

КИЇВ. — За даними Міністерства Статистики, прибутки населення України в 1994 році перевищували видатки на 13.4 відсотки. Це означає, що люди зубожіли ще не настільки, аби не мати змоги відкласти дещо на “чорний день”. Хоч, зрозуміло, це стосується не всіх і не скрізь. Найвищі прибутки на душу населення зафіксовані в промислово розвинених областях — Донецькій, Луганській, Дніпропетровській та в місті Києві, де вони вищі від видатків на 45-30 відс., тим часом як у західній Україні — в Чернівецькій, Закарпатській, Івано-Франківській областях прибутки найнижчі — вони там навіть менші від витрат на 25-30 відс. Такий парадокс можливий лише в тому випадку, коли частину прибутків приховується. На відміну від промислових районів, де основним видом прибутку є офіційна заробітна платня (60-66 відс.), у західній Україні люди змушені отримувати половину або й більше прибутків із інших джерел.

Ще одна літературна нагорода в Україні

КИЇВ. — У приміщенні Спілки Письменників України відбулося вручення літературної нагороди “Слово України”, заснованої українцем з Австралії Аркадієм Новицьким. Першу премію в сумі 2,000 дол. за роман “Злий дух і житіє” отримав один із секретарів СПУ Володимир Дрозд, другу, 1,000 дол., — Юрій Олійник за книжку “Біла ромашка”, і третю, 500 дол., — молодий прозаїк із Тернополя Петро Сорока за філософічну повість “Сини сонця”.

За борги треба платити, навіть коли нема чим

КИЇВ. — Президент України Леонід Кучма видав указ про випуск облігацій державної зовнішньої позики з метою вреґулювання заборгованости України за постачання газу в 1994 році та забезпечення поточних цьогорічних плачень. Вигладає, однак, що указ цей, подібно до деяких попередніх, буде заблькований Верховною Радою, оскільки зачіпає делікатне питання передачі частини державного майна чужинцям. Рада директорів Міжнародного валютного фонду нагадала тим часом українському Урядові про його зобов’язання перебудувати борги за енерґоносії Росії й Туркменістанові, а також лібералізувати експорт зерна з України. В разі невиконання цих зобов’язань фінансова допомога Україні може бути припинена.

Найбільша в Европі АЕС

ЗАПОРІЖЖЯ. — Після введення в дію шостого енерґобльоку Запорізька атомна електростанція стала найбільшою в Европі та третьою в світі за своєю потужністю — після японської станції Фукушіма та канадської Ґравлін. Мораторій на будівництво нових АЕС, прийнятий українським парляментом після чорнобильської катастрофи, був скасований торік з огляду на глибоку енерґетичну кризу.

Музиканти солідаризуються з УНА

КИЇВ. — “Рок за УНА” — під такою назвою в студентському містечку Київського Державного Університету відбувся концерт популярних українських рок-груп на підтримку членів Української Національної Асамблеї, що зазнають репресій від Уряду. Концерт зібрав близько півтори тисячі глядачів та чималу кількість міліціянтів, що до програми концерту, однак, не втручалися.

У СВІТІ

ЗІ СКАНДАЛОМ залишив свій пост міністер юстиції Японії Томогара Тадзава. Преса дізналася про його таємне домовлення з опозиційним бльоком Гейсейкай, який мав намір подати депутатський запит щодо 200-мільйонового кредиту, одержаного Тадзавою від буддійської організації і прихованого від податкового бюра. Бльок Гейсейкай погодився не розголошувати цієї справи, а Тадзава, у свою чергу, пообіцяв протидіяти урядовим плянам посилення контролі над діяльністю релігійних організацій країни. Ці пляни уряду стали особливо актуальними у зв’язку з терористичною діяльністю буддійської екстремістичної секти „Аум Шінрікіо".

У ВІВТОРОК, 10-го жовтня, Ізраїль почав виведення військ зі західнього берега Йордану, контрольованого жи-

В АМЕРИЦІ

ОТРИМАВШИ ЗАПЕВНЕННЯ від республіканців Палати Репрезентантів про те, що платності лікарям за послуги в рамках програми охорони здоров’я Медікер будуть обнижені на багато менше, як заплянована на початку, Американська медична асоціяція вирішила вповні підтримати запропоновані зміни згаданого медичного пляну для старших віком громадян. Після зустрічі зі спікером Палати Репрезентантів Нютом Ґінґрічем, керівники АМА повідомили про своє рішення засоби масової інформації. Аналітики твердять, що це є дуже корисним для республіканців, бо АМА є важливим чинником серед медичної громадськости країни.

ЧЕРЕЗ ТЕ, ЩО ВЕЛИКА кількість забезпеченевих компаній задля заощадження грошей не хочуть оплачувати дов-

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріали.
Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Чи не надмірний вплив телебачення?

Здається, ще ніколи в історії телевізії не виявився такий величезний її вплив на почування і зацікавлення мешканців ЗСА, як саме в останніх днях вересня та на початку жовтня. І цей вплив можна було відчути у пересічного американця, у темі розмов та проявах емоційности.

Яка це іронія, що саме завдяки телевізії стануми немов на одному рівні дві сильветки так далекі від себе, що важко навіть уявити більшу різницю, яка саме існує поміж ними. І саме ніхто інший, а всі телевізійні канали, поставили ці дві діяметрально різні постаті поруч себе, так немов би можна було порівнювати чорного спортовця, якого звільнили з оскарження у вбивстві двох осіб, із найбільшим авторитетом християнського католицького світу Папою Іваном Павлом II.

Дивним збігом обставин, а може таки з Божого провидіння, присуд у процесі О. Джей Сімпсона прийшов на день раніше, як довгоочікуваний приїзд Папи до ЗСА. В цей спосіб публіка могла два дні підряд сидіти при телевізійних екранах і придивлятися цим двом подіям без перешкод. Насувається мимоволі питання, що було б, якщо б ці дві події припали на цей самий день: чи американська публіка вибрала б процес О. Джей Сімпсона, чи приїзд Папи? І в якій черговості передавали б ці „сенсації" телевізійні канали?

Ще ніколи в історії існування телевізії ми не бачили такого впливу її на мільйони людей і на їхню ментальність. Не дивно, що найповажніша навіть американська преса подавала інформації, стверджуючи, що у вівторок о годині, в якій проголосили рішення у справі О. Джей Сімпсона, американська нація і її життя „затримались на десять хвилин". Цей факт, який безперечно відповідає правді, найкраще характеризує цей жахливий у своїх наслідках вплив, що його з роками розвитку та технологічних удосконалень здобула телевізія в цілому світі, а вже передусім в Америці, де справді майже неможливо уявити собі життя пересічного громадянина без щоденного пересиджування короткого чи довшого часу перед екраном, що приносить у найскромнішу фінансово родину життя і події останньої хвилини, витискаючи щораз більше газету, журнал чи книжку.

Немає також найменшого сумніву, що це, що оглядається немов живе на тому екрані діє сильніше, як це, що читаємо чи чуємо, а ті, які відповідають за програми у телебаченні, уживають усіх можливих засобів, щоб здобути глядачів, а з тим і якнайбільше грошей. Дарма що тут і там постійно ідуть заклики, що телевізія повинна обмежити програми, які своєю брутальністю чи сексуальністю діють від'ємно на молодь та її поведінку, як і також на примітивно думаючих дорослих громадян. Досить приглядатися щоденним новинкам, щоб бачити постійно убивства, крадежі та інші жахіття.

Але таки найбільше ясним та незаперечним доказом впливу телевізії був саме процес проти О. Джей Сімпсона, що дев'ять місяців тримав мільйони осіб при телевізії, а його сенсаційне закінчення побило числом глядачів далеко приїзд Святішого Отця. Чотири дні по черзі глядачі мали нагоду, на відміну від так добре знаного усім чорного обличчя, бачити старечий, добрячий усміх Папи Івана Павла II, щоб зараз кинутися знову у вир різниці почуттів з приводу звільнення О. Джей Сімпсона і слухати коментарів та вияснень із двох таборів, що зарисувалися дуже виразно серед американської спільноти.

Чи було б це можливе без телевізії? Чи здають собі справу з того негативного впливу, який здобула вона впродовж років і яке вже неможливо, здається, завернути? Уявімо собі через хвилину аналогічну ситуацію перед п'ятдесяти роками. Ні один щоденник, навіть такий, як „Ню Йорк Таймс", що у своєму заголовку друкує клич: „Усі новини, які відповідні, друкуємо" „All the News That's Fit to Print" не мав би такої сили, а при тому і відваги у друкуванні перебігу цілого процесу від початку до закінчення та ще й поставлення його нарівні із відвідинами найвищого достойника Католицької Церкви.

Переживаючи тепер цей курйоз щораз сильнішого впливу екрану так телевізії, як і комп'ютерів, що спихають на далекий план друковане слово, починаємо застановлятися, як довго ще буде потрібна газета і як довго вона зможе ще впливати на спосіб думання чи опінію людства?

Микола Руденко

ВЕРЕСНЕВІ НОТАТКИ

III

І тут завирувало населення Донбасу й Криму: повернути „Барбарі" російську мову! Хоч як це дивовижно, але то були справжні антиукраїнські і разом з тим просовєтські демонстрації. Логіки тут немає жодної: за совєтських часів „Санта-Барбара" не мала жодних шансів потрапити на наші телеекрани. І все ж ці екзотичні демонстрації відбувалися саме так, як я переповідаю.

Та згодом усе вгомонилося і з книжкових полиць почали масово зникати українсько-російські словники. Кажуть, у Криму сьогодні надзвичайно важко купити такий словник — його негайно розкуповують, бо інакше не збагнути, про що розмовляють герої „Санта-Барбари". Тут можна втішно усміхнутися: ось бач, і в такий спосіб, виявляється, можна сприяти формуванню української нації. А, може, саме так і треба це робити? Нудні напучення стосовно впровадження державної мови не зроблять і сотої долі того, що здатна зробити перекладена на українську мову „Санта-Барбара". Якби ж то нам досягти такого перелому в розповсюдженні української книги!

Формування української державности відбувається й тоді (і, може, особливо тоді!), коли визрівають незгоди й конфлікти з Москвою. У словесних файєрверках наших політичних керманичів Росія все ще посідає місце дружньої держави, але вже відчувається, що то лишень марнослівна реторика — сьогодні Україна обернулася обличчям до Заходу, особливо до Америки. У вересні сталися два напади гнівливости на Бориса Єльцина й обидва були майстерно награними. Перший стосувався „несправедливости", яку буцімно вчиняє ООН щодо сербів, другий приблизно на такому ж рівні щодо українського керівництва — його „непослідовности" в справах Севастополя й Чорноморської фльоти. Передовсім дісталося Л. Кучмі, який буцімто відступив від сочинських домовленостей. Єльцин помпезно проголосив, що він не поїде в Україну, доки там ставляться без пошани до російських інтересів. І справді не поїхав в обумовлений термін. І перша, й друга гнівливі промови Єльцина зумовлені наближенням виборів. Він добре інформований про те, які панують настрої в російському електораті — очевидно, перемагають націоналістичні (а часто густо й шовіністичні) елементи. Отож Єльцин, чий авторитет низько впав, вирішив робити ставку саме на них. Щодо поширення шовінізму навіть у середовищі вельми відповідальних осіб свідчить заява командувача Чорноморською фльотою адмірала Балтина. Він вирішив прийти в російську Державну Думу з такою програмою: домагатися, аби Крим надалі перебував під спільним управлінням Росії та України. Як видно, Балтин добре відпрацював цю модель на своїй фльоті, яка лише номінально перебуває під спільним командуванням двох президентів — українського та російського. Насправді там повновладно господарює сам Балтин і йому це подобається. Тепер він зажадав підгорнути під себе Кримський повострів.

Треба сказати, що з приводу виступу Єльцина українські керівники не мовчали — і Президент, і прем'єр-міністер відповіли з гідністю на цю безпардонну демагогію. І тут уперше в словах прем'єра Є. Марчука тяжкі, загрозливі речі були названі власним іменем: йдеться не про щось інше, а про наявність чужинецьких військ на українській землі та про територіяльні претенсії Москви. Раніше на цьому не наголошували — всіляко маскували головні розбіжності в переговорах. Щоправда, й на цей раз Марчук назвав Росію „дружньою державою", та це в контексті його промови виглядало так, мов уявна мантія на голому королі.

Тепер про інше. Все грізніше й відчайдушніше звучить голос Шаміля Басаєва про неминучу відплату Москві за кров і тортури на чеченській землі. Він закликає російський народ схаменутися й зупинити своїх головорізів — інакше впаде страшна кара на винних і невинних, Росія захлинеться у власній крові. Відчувається, що Басаєву самому страшно від думки про невинні жертви, але йому не лишають нічого іншого, як здійснити задумане. Я вірю, що Басаєв не перебільшує, коли каже про наявність у його розпорядженні ядерних та бактеріяльних матеріялів. А це й справді страшно. В Москві не враховують, що сьогодні невелика групка людей здатна на те, на що в рік атомного бомбардування Японії спромоглася лише наймогутніша в світі держава.

Доведеться завершити ці нотатки не вельми оптимістично: населення України наближається до зими без гарантій, що в наших хатах буде світло й тепло. Винні тотальні неплатежі — і з боку населення, і особливо з боку підприємств. Отже держава не має коштів, аби закупити паливо. В майбутньому Уряд збирається розв'язати цю проблему в такий спосіб: хай кожне підприємство самостійно купує ґаз безпосередньо в російському Ґазпромі, не втягуючи в це державу. Держава ж буде опікуватися лише населенням, а для його потреб вистачить в Україні власного газу. Та до впровадження цих плянів у реальне життя треба ще дожити. Чомусь нашим урядовцям потрібно було майже п'ять років, щоб додуматися до істини, схожої на перший рядок таблиці множення.

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Володимир Баран

Відомі мистці театрів України — в Дітройті

Спрагнена вистав українського театру, дітройтська громада мала нагоду заспокоїти свою спрагу, коли загостили до нас Світлана Ватаманюк і Богдан Ступка, мистці сцени з усталеною, заслуженою славою, та режисер Валентин Козьменко-Делінде, з цікавим монтажем уривків з п'єс Бернарда Шова та кореспонденції його пристрасної любови Петрік С. Кемпбел п. з. „Любий баламуте". У вдалій сполуці частин листів та п'ятьох п'єс Бернарда Шова, автор вистави В. Козьменко-Делінде створив насичений до крайности образ людських характерів та вдач з їх складністю, змінливістю та непевністю. В літературному добірку режисера є вже ряд драматизованих видовищ, опертих на прозі і на поезії славних авторів. Великим успіхом втішалася його драматична вистава, оперта на поезії Т. Шевченка.

Як це часто буває в житті, любовна історія, незважаючи на глибокі обопільні почування, не проходить гладко. Будучи одруженим, поділена льояльність до дружини і коханої, в зустрічах з нею, Б. Шов виразно давав їй пізнати, що його світ широкий, безмежний, що вона не є для нього завершенням його бажань. Це він дає їй пізнати в тривіяльних ситуаціях, наприклад, коли пропонує їй келих вина, який сам випиває, хоча вона цього вина дуже хоче. Також непотрібно скидає черевики, очікуючи, що вона його взує. І як в цілому ряді сцен, так і тут виявляється найкраще і виразно те, що красне письменство називає „вічно жіноче". Складність, нашарування жіночої психіки штовхає її, щоб взути його в ці черевики, але взувши один, зароджується бунт, і другого не взуває. Але цей протест швидко минає, і вона взуває також другий. Вона його дуже любить, але свідома того, що він ніколи не буде цілковито належати їй, вона, як жінка, яка прагне стабільности, залишає його і виходить заміж за іншого.

Як у Богдана Ступки, так і у Світлани Ватаманюк велика емоційна сила, майстерність експресії цілої гами почувань, віддзеркалених у грі лиця, рухах тіла та модуляції голосу, виконаних з прецизною віртуозністю блискучих скрипалів, виявляють їх мистцями сцени найкращої проби. Поява привабливої Світлани Ватаманюк, нагадуючи красу Петрік Кемпбел, цілком виявляє захоплення нею вдячної публіки.

Великої похвали та подиву заслуговує праця режисера. Створені ним окремі сцени постановки виявляють блискучу винахідливість, наприклад, майже непомітна зміна строю актриси на очах публіки, вбирання як скидання капелюхів для відрізнення, коли були зустрічі, а коли тільки листування. Перебіг вистави відбувається на залі в чотирикутнику, де публіка сидить по боках, маючи в цей спосіб змогу докладно слідити за перебігом гри та чути кожне слово.

Вистава „Любий баламуте" була прегарним доказом мистецької гри артистів, винахідливої постановки режисера.

Своє коротке перебування в Дітройті вони закінчили виступом на другий день — драматизованою розповіддю про несповнене кохання Лесі Українки і Сергія Мережинського у виконанні Світлани Ватаманюк. Тут не було борсання, тільки ніжність, сила та глибина чистої любови, закінченої трагічно.

Богдан Ступка розповів про своє життя, свою акторську кар'єру, дав лекцію нового способу інтерпретації поезії Тараса Шевченка. Розказав також про перебіг життя режисера, для котрого за совєтських часів не було місця в Києві й мусів їхати до Москви. Сьогодні працює в театрі у Києві, в якому колись працював Лесь Курбас.

Дивувала відсутність на виставі певної частини громади та людей, які очікують публіку на своїх імпрезах.

Юрій Р. Рибак

БРАЗИЛІЯ — УНІКАЛЬНА КРАЇНА

„Країна щиро гостинна і несподівано запальна, фізично вродлива і все ще на грані екологічної катастрофи, неймовірно багата і жахливо вбога". Ось такі протилежності відкриває професор права Джорджтавнського університету Джозеф Пейдж у своїй 540-сторінковій книжці „The Brazilians", яка вийшла цього року у видавництві Rodison-Wesley. Автор доступно змальовує „портрет" Бразилії — її історію, людей, культуру. За територією — це п'ята найбільша країна світу, а шоста за кількістю населення. Нині понад 164 мільйони бразильців являють собою величезний потенціял ринку, саме у часі, коли півкуля наближається до економічного об'єднання... Колись Бразилія була однією з найсильніших ринкових економік світу. Нині, хоч вона — друга найбільша демократія у західній півкулі, відчуває економічну і соціяльну кризу. А ще перед цією кризою Бразилія належала до першої десятки країн у світі, які експортували озброєння, продукували літаки, автомобілі, сталь, залізо, золото, алюміній. Вона була першою у виробництві цукру, другою у вирощуванні сої і годівлі рогатої худоби, а третьою у збиранні зерна.

Португальці, які у XVI сторіччі переїхали Атлантичний океан, надали Бразилії сукупність своєрідних психологічних рис, що виявилися в еволюції „бразильської духовности під час кристалізації суспільности і нації". Все ж таки виглядає, що африканська присутність стала більш вирішальним елементом національного характеру, ніж португальська. Це дається завважити присутністю африканської крови, що пливе у жилах великої кількости населення. Між іншим, австрійський письменник Стефан Цвайґ писав, що тут „люди різних рас живуть у повній згоді одні з одними"... Історично невільники прибували з різних реґіонів Африки і тому їхній культурний розвиток багато від себе різнився. Вони привезли зі собою або вивчили у Новому світі багато спеціяльностей, які економічно вплинули на розвиток Бразилії. Серед них були такі, що добре знали ремесло, будівництво, мистецтво, а також металюргію, гірництво, годівлю тварин і рільництво... Нині у Бразилії муринське поселення є найчисленнішим поза межами Африки.

Відносно долі перших автохтонів — бразильських тубильців, то ніхто не мав наміру їх позбуватися. Земля над рікою Амазонкою не мала вартости без людей, які могли б проходити тропічні ліси або плисти особливо пристосованими човнами... Поселенці наймали індіян або використовували їхню невільничу працю... Місіонери бажали мати їх як християнських навернених, щоб збільшувати і прославляти свої місії. Королівська ж тодішня влада хотіла їх мати як своїх горожан для виконування публічних робіт і для охорони португальських маєтків перед ворожими нападами.

У Бразилії японська діяспора, яка є найбільша поза межами Японії, зуміла для себе здобути загальну пошану. Святкування, однак, досягнень бразильців японського походження не повинно притемнювати вартости внеску теж іміґрантів з інших країн. Колоністи і їхні нащадки, наприклад, з Італії і Німеччини теж залишили „печать свого духа" на соціяльно-економічному розвитку країни, а також в активності політичного життя. При цій нагоді аж напрошується згадати поступового, колишнього провідника держави, яким був президент Кубічек — внук чеського іміґранта!

Із точки економічного погляду Бразилія створила особливий парадокс. Свій господарський розвиток завдячує у великій мірі власним талановитим бізнесменам. Все ж таки основна хиба розподілу економічної си-

(Закінчення на стор. 4)

Любов Проць

Терновий кущ

Оце і все. Такий сумний кінець:
Ні яблучка, ні листичка... Нічого.
Терновий кущ терновий свій вінець
Тримає вже без листу золотого.

Він так замерз — зіщулився і спить.
До лісу поле притулилось боком.
Його тепло пов'язане в снопи,
І тільки дощ січе його знаскоку.

Тепер він набридатиме щодня.
І що йому, осінньому, до того,
Що мерзне кущ, що мокне зайченя,
Що хрипне голос листу золотого.

Йому — своє. Він зна: ще мить яку —
Час і йому прощальної заграє...
Терновий кущ в терновому вінку
Стоїть і мовчки снігу виглядає.

м. Львів

Іван М. Самійленко

ВРАЖЕННЯ З ПОДОРОЖІ В УКРАЇНУ

І

По дорозі до Києва, в ніч на 2-ге червня цього року, я мав нагоду прочитати в газеті „Вісті з України" статтю „На захист Василя Захарченка". Автор статті — голова Ради Т-ва „Україна", він же і голова УВКРади Іван Драч. Стаття зробила на мене тяжке і гнітуче враження. Подаю лише головні точки цієї статті. Черкаський суд виніс обвинувальний вирок письменникові В. Захарченкові за те, що він подав у газетній статті загальновідомі й установлені факти й події про те, що: в 1932-33 роках був проведений Сталіном і його Ко голод в Україні; що в 1937-38 роках були здійснені Сталіном і Єжовим масові репресії в Україні; що в 1943-44 роках тисячі чоловіків і юнаків були зформовані у т. зв. „штрафні батальйони" і кинуті без зброї на видиму смерть під вогонь німецьких кулеметів; що після закінчення війни 1945 року тисячі совєтських офіцерів і вояків були репресовані з наказу Сталіна, і т. д., і т. п. Підкреслено, що автор обвинувачував лише тих ветеранів, які тепер виходять на демонстрації під совєтськими прапорами і з портретами Сталіна, закликаючи до припинення приватизації, повалення незалежної України та повернення її до московської колоніяльної імперії, себто ветеранів прокомуністичної і промосковської орієнтації.

Рішення черкаського суду, підкреслює І. Драч, є суто політично-ідеологічного характеру, що явно підтримує програмові настанови комуністичної і соціялістичної партій в Україні. Воно кличе до відновлення практики сталінських репресій і правосуддя, а понад усе свідчить про лиховісний і занадто небезпечний симптом, який уже забирає слово і діє на четвертому році незалежної України. Небезпечний і обурливий ще й тому, що замість каяття і прохання прощення в українського народу за заподіяні нашому народові мільйонові жертви і нестерпні страждання невинних людей, ці верховоди комуністичного режиму вже відкрито і нахабно саджають на лаву підсудних тих, що осмілилися публічно говорити правду. І тому не дивно, коли один із депутатів-комуністів закликав у Верховній Раді „перестріляти" тих, що стоять на перешкоді повернення до „щасливого минулого".

Чи не ясно тепер, чому припинено розслідування Голгофи України — Биківні, де тисячі синів і дочок України лягли в землю. Не дивно і те, що створений Інститут дослідження голоду 1932-33 років теж мовчить. Мовчать викриті, але не покарані злочини у Вінниці і багато інших народовбивчих актів, заподіяних в Україні.

Громоподібний голос „Never again" який пролунав (і далі лунає) у світі, був і є не лише грізним осудом жахливого і гіркого минулого, але й пересторогою на майбутнє. На жаль, цей голос не дійшов до України, де були заподіяні найжахливіші злочини проти українського народу. Виглядає, що в Україні не було й немає зрадництва, немає й окреслення його, як це загально прийнято в цивілізованому світі. А тому й не дивно, що у нас немає причин на прошення чи каяття... Ми лише чуємо поради: „Мовчіть! Не чіпайте їх!" Ось чому й не дивуймося, що в українському парляменті появилися голоси жахливого минулого „перестріляти" їх та рішення черкаських суддів. Ігнорувати ці прояви чи бути байдужим до них є найбільш загрозлива небезпека. Це шлях, що веде до поразки. З такими почуттями і думами я залишив літак у Бориспола і вступив на землю, де я народився, — на землю моїх батьків, моїх предків.

Дев'ята година ранку. Я в дорозі з Борисполя до столиці України Києва. Щораз яскравіше вирисовувалися обриси чудового золотоверхого Києва: мальовничі сяйва куполів, увінчаних золотими хрестами, Святої Софії і Києво-Печерської лаври, що їх наші предки називали „диво велике".

Ця мальовнича і хвилююча панорама розвіяла в мене ті гнітучі думи, які окутували мене по дорозі до Києва. Тепер я пригадав пророчі слова апостола Андрія Первозванного: „Тут возсіяє благодать Божа". І дійсно благодать! На погористих і холмистих та розлогих чарівних долинах, що їх омивають води легендарного Дніпра, оселилася столиця предковічної Руси-України — наслідниця і бастіон великої старовдавньої християнської культури у Східній Европі.

Минули століття... Київ — наш святий Єрусалим, наша гордість і слава, зазнав всього: і щасливого розквіту, і жахливого упадку та руїн, починаючи від нападів печенігів (1036), монголів часів Батия (1240), Андрія Боголюбського (Суздаль, 1169), колоніяльного режиму царської Росії, нацистської Німеччини та новітніх монгольських варварів-атеїстів — большевицької Москви. Зруйновано і знищено неоцінимі й найсвятіші пам'ятники України: Св. Ольги, Апостола Андрія Первозванного, слов'янських просвітителів Кирила і Методія, шедевр XII ст. Михайлівський золотоверхий монастир та багато інших. Заховано, зрусифіковано й зфальшовано правдиву історію українського народу. Але якась невмируща і непоборна сила зберегла в ґрунті України і в серці української людини непоборну життєздатність і жвавучість, яка говорить усім нашим ворогам, що не тяжко фізично знищити людину, але знищити український народ, його віковічні традиції ти не в силі. Наведу лише один хвилюючий приклад, який залишив у мене незабутнє враження.

(Закінчення буде)

Відкрито підприємство „Міст" в Ню Джерзі

На зібранню громадських представників, преси і підприємців 22-го вересня ц. р. в Ліндені, Н. Дж., президент підприємства „Міст" в Америці Адам Стець привітав присутніх і попросив до слова властителя українського підприємства „Міст", Ростислава Кісіля з Канади.

З розповіді властителя присутні довідалися про шестирічну широку діяльність і ріст підприємства в Україні та діяспорі, про економічну ситуацію та інвестиційні можливості в Ук-ра-їні. За цей короткий час підприємство „Міст" затруднює біля 1,000 працівників у понад 200 своїх відділах по різних країнах. Головне бюро Львів-Торонто із своїми представництвами в Україні, Канаді, Анґлії, Німеччині, Франції, Польщі, Бразилії, Арґентині, Австралії та Росії задоволяє своїх клієнтів різними послугами і порадами, що є також допомогою для України.

„Міст" відкрив своє представництво в Казахстані, Ал Маті і Караґанді, що дає можливість пересилати пачки та іншу допомогу, так як і в Україну. Наша цілеспрямованість, сказав власник, є допомагати в Україні потерпілим від чорнобильської катастрофи, сиротам та розбудові нашої незалежної держави.

„Міст" мав своїх представників у Північній Америці, але з днем 23-го вересня офіційно відкрито відділ на Америку в Ліндені, Н. Дж., як рівнож буде відкрито ще одно представництво в Кліфтоні, Н. Дж.

І. Б.

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ім. ШЕВЧЕНКА в Америці

запрошує членів й українське громадянство

на

СВЯТОЧНИЙ ВЕЧІР НА ПОШАНУ

ЙОСИПА ГІРНЯКА

У СТОРІЧЧЯ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ

У ПРОГРАМІ

участь беруть:

1. ВСТУПНЕ СЛОВО — д-р Лариса Онишкевич.
2. ПСИХОЛОГІСТ І МІМ.
   До сторіччя Йосипа Гірняка —
   проф. Валерій Ревуцький.
3. Уривок зі споминів Йосипа Гірняка: „ОСТАННІЙ ВИСТУП ЛЕСЯ КУРБАСА У 'БЕРЕЗОЛІ'" — читає Мирон Чолган, колишній актор "Театр-Студії" Йосипа Гірняка і Олімпії Добровольської.

ВЕЧІР ВІДБУДЕТЬСЯ:

у суботу, 21-го жовтня 1995 р.
о год. 5-ій вечора
в домі НТШ, при 63 Четверта авеню, між 9 і 10 вулицями, в Ню Йорку.

УПРАВА НТШ

Американська асоціяція лісництва допомагає чорнобильцям

Значне число мешканців Чорнобиля і 30-кілометрової зони довкруги нього, що їх звідти евакуовано після атомного вибуху на Чорнобильській АЕС в 1986 році, опинилися в сухій степовій зоні України, де з природи є обмаль дерев, а то й взагалі їх немає. Для вчорашніх жителів Полісся, яких ціле життя було тісно пов'язане з лісом, це був тяжкий удар, з яким ще й сьогодні їм тяжко зжитися.

Щоб хоч частинно улегшити їм їхню тугу за деревами, за цю справу, після порозуміння з екологічною організацією „Національний Екологічний Центр України" в Києві, взявся Вашінґтонський Комітет Чорнобиля. Він звернувся до Американської асоціяції лісництва у Вашінґтоні і ця радо погодилася співспонзорувати садження дерев в Україні в місцях, де тепер живуть переселені чорнобильці.

Згідно з наміченим пляном, координатор програми Міжнародний ґлобал РіЛіф при Американській асоціяції лісництва, — а ним є віддана природо-охоронній справі наша американська українка з Вашінґтону Христина Соневицька, — і Національний Екологічний Центр України як партнер американського „Міжнародного ґлобал РіЛіф" займатимуться цією допомоговою акцією в користь переселеним чорнобильцям.

Про цей проєкт писав цього року вже два рази широко відомий не лиш в Америці, але й і у цілому світі журнал „Амерікен Форестс", що його видає Американська асоціяція лісництва у Вашінґтоні. В останньому числі за осінь 1995 року цей журнал апелює, кому ця гуманітарна природо-охоронна справа не є байдужою, надсилати до „Міжнародного ґлобал РіЛіф" грошову допомогу в сумі 10 дол. За ці гроші, журнал пише, Національний Екологічний Центр України посадить в Україні одно дерево там, де переселені чорнобильці його не мають, а Американська асоціяція лісництва зі своєї сторони теж одно дерево у призначеному для тієї цілі лісі. Журнал просить посилати чеки на адресу: Global Re-Leaf International, P. O. Box 2000, Washington, D.C. 20013. Хто бажає докладніших інформацій, може їх отримати, телефонуючи на число: (202) 667-3300 екст. 200. На чеку доцільно зазначити „to help Chornobyl survivors in Ukraine".

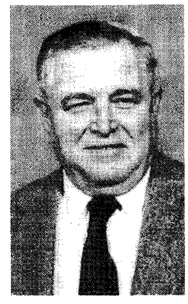
Між іншим, варто тут підкреслити, що в обох випадках журнал „Амерікен Форестс" уживає правильну українську назву „Чорнобиль", а не зросійщену „Чернобиль".

Уважаю, що ми як члени американської спільноти, а тим більше, будучи українського роду чи походження, повинні підтримати цю корисну для України акцію Американської асоціяції лісництва.

Володимир Сушко

Жалібна річниця

25-го червня 1995 року парафіяни української право-славної церкви св. Покрови в Рочестері, Н. Й. відзначили річницю передчасної смерти свого парафіянина Михайла Андрієнка. Після Панахиди, відслуженої настоятелем згаданої церкви отцем Олегом, відбулась жалібна трапеза, в якій взяло участь біля 100 осіб. Під час трапези парафіяни обмінялись спогадами про покійного, а Валентина Макогон виголосила коротеньку евлогію в честь св. п. Михайла, якого добре знала. Відзначення річниці смерти М. Андрієнка влаштував його племінник і хрищеник Микола Андрієнко з дружиною.

Св. п. М. Андрієнко

***

М. Андрієнко помер 22-го червня 1994 року в одному з шпиталів Рочестеру. Відійшов він у вічність в порівняно молодому віці раптово, залишивши в невимовному смутку єдиного брата Василя з родиною та численних друзів чималої української громади, розкиданих по найдальших кутках ЗСА.

Життя покійного Михайла може служити унікальним прикладом страждань української людини, затисненої з народження в немилосердних лещатах дійсности поневоленої України й немовірних поневірянь цієї людини на чужині.

Народився сл. п. Михайло 25-го червня 1930 року в селі Солонці багатостраждальної Полтавщини в трудолюбивій селянській родині. На початку третього року його життя, в грудні 1932 року, родину Андрієнків було розкуркулено, хоч жадними куркулями вони не були, й викинено на снігом заметену вулицю. Саме й тоді починався голод в Україні, заздалегідь підготовлений і переведений червоною Москвою. Навесні 1933 року померла з голоду Михайлова старша сестра Катерина, а за нею невдовзі пішов і молодший брат Іван.

Вибух війни 1941 року й тимчасова поразка совєтських військ дали можливість батькам Михайла покинути рідну „не свою" землю в пошуках спасіння власного життя. З батьками в невідомий світ помандрував і Михайло з братом Василем. Розбитими й знищеними війною шляхами України, Басарабії, Румунії та Мадярщини в знаменний рік Великого Ісходу разом з десятками тисяч українських втікачів подався й тринадцятирічний Михайло, втікаючи від московської помсти за свою єдину вину, за те, що не помер з голоду тоді, коли вмирали його сестра і брат, вмирали мільйони його земляків. В такому справді зеленому віці і попав до Німеччини, де й почав боротьбу за миску брюкви в ще гірших злиднях будівників „Нової Европи". Пам'ятаючи ласку „старшого брата", Михайло разом з батьками й братом Василем по закінченні війни залишилися в Західній Німеччині, де й пережив страхіття примусової репатріяції. В таборі ук-раїнських втікачів міста Гайденав Михайло закінчив гімназію й в 1950 році прибув до ЗСА, де й розпочав свій справдішній трудовий життєвий шлях. Вашінґтон, Пассейк, Н. Дж., Рочестер — ось де в Богом даній Америці молодий Михайло залишив свій слід як совісний трудівник американського суспільства та активний і дійяльний член української громади.

Незадовго до Корейської війни Михайло був покликаний до американського війська, перебув військовий вишкіл в кількох військових базах ЗСА й щасливо повернувся до Рочестеру, де замешкали його батьки, чудом-дивом уникнувши страшного корейського фронту.

М. Андрейко був сумлінним в праці й дружнім в людських відносинах, чим заслужив собі солідний авторитет в американському суспільстві. Він також брав участь в житті української громади, зокрема в Рочестері, — змолоду належав до СУМ, виконував продовж довгих літ обов'язки секретаря рочестерської філії згаданої молодечої організації, а пізніше був головою „бінґо" церкви св. Покрови.

На похорони М. Андрієнка прибув з Канади його друг юности й молодости гімназійних часів Віктор Дем'яненко й поділився з жалібною громадою спогадами про ті давно минулі часи, коли вони обоє в тяжких таборових умовах набиралась розуму й готувались до життя.

Ховали св. п. Михайла зі зрозумілим жалем — так несподівано відійшла у вічність гарна людина, яка справді прикрашувала собою рідіючи ряди таких же страдників, яким був і він сам.

Племінник і хрищеник покійного Микола Андрієнко з дружиною шкодують такому ранньому відходові св. п. Михайла, який був їхнім сердечним другом і дорадником і, будучи людиною чесною й конструктивною, міг завжди допомогти порадити в тих чи інших справах нелегкого життя на чужині.

Павло Прокопенко

Єдина дитяча клініка на Волині — без обладнання

Вже давненько надійшов лист — прохання до ЗУАДК про допомогу з Луцька на Волині, де діє дитяча клініка — єдине, що займається лікуванням виключно дітей. По суті 250,000 дітей, які хворіють у зв'язку з чорнобильським синдромом, залежні від цієї клініки.

Найбільша потреба — інкубатори і респіратори, що є коштовним знаряддям. Навіть приобіцяли вже нам для ЗУАДК уживані інкубатори, але до них потрібні дорогі частини, які уможливлять їх вжиток у клініці. Лише до одного препарату потрібна сума 24,000 дол. А якщо два доставити, то подвійно; через наших лікарів розглядаємося, чи можна б дістати хоча б один респіратор. Діти постійно гинуть через брак тих апаратів. Є там лише один діючий інкубатор, що працює 24 години на добу вже чотири роки. Отож — справа ця дуже пильна, акутна!

ЗУАДК не має змоги покривати такі високі кошти. Тому вияснюємо цю справу саме тут — на сторінках газети — і просимо ласкавих щедрих датків на потреби клініки.

Адреса ЗУАДК: UUARC, 1206 Cottman Ave., Philadelphia, Pa. 19111.

Н. П.

УКРАЇНСЬКІ ПРАЦІВНИКИ ЛІТЕРАТУРИ ДЛЯ ДІТЕЙ І МОЛОДІ ім. ЛЕОНІДА ГЛІБОВА
повідомляють у глибокому смутку, що 30-го вересня цього року у Торонто, відійшла у вічність довголітня членка Управи УПЛДМ, поетка і мистець-маляр

бл. п.

НІНА МУДРИК-МРИЦ

Покійна займалася особливо ділянкою літератури та графіки для дітей, співпрацювала у численних виданнях, зокрема у „Веселці" та „Готуйсь", дала ряд книжечок для дітей та оформлень книжок інших авторів.

Своєю невтомною, плідною працею створила окремий, неповторний стиль у дитячій літературі та ілюстрації.

Діждала, що її твори тепло сприймали теж і діти в Україні.

Хай Господь дарує Їй Надземну Батьківщину, а краса Її творів хай формує духовість ще багатьох майбутніх українських поколінь!

Опечаленій родині наші найщиріші співчуття.

УПЛДМ — СЕРЦЕ і КНИЖКА

УКРАЇНСЬКІ ПРАЦІВНИКИ ЛІТЕРАТУРИ ДЛЯ ДІТЕЙ І МОЛОДІ

Сьомий Курінь Уладу Пластового Сеніорату ім. Андрія Войнаровського з великим жалем сповіщає пластове братство й українську громаду, що 2-го жовтня 1995 р. Б. у Клівленді, Огайо на 89-му році трудолюбивого життя відійшла на Вічну Ватру пластунка сеніор довір'я

св. п.

ОСИПА ГАЛЯРЕВИЧ

наша курінна подруга Чайка.
Усій опечаленій родині складають Войнарівці вислови глибокого співчуття.

В глибокому смутку повідомляємо рідних, приятелів та знайомих, що 2-го жовтня 1995 року відійшла від нас у вічність наша найдорожча МАМА, БАБЦЯ й ПРАБАБЦЯ

св. п. мґр

ОСИПА ГАЛЯРЕВИЧ

з дому СОХА

вдова по св. п. судді Стефанові Галяревичеві, пластунка, сеніорка, член куреня „Войнаровського"

ПАНАХИДА — в середу 2-го жовтня 1995 р. о год. 7-ій веч. в похоронному заведенні Колодій — Лазута, Парма, Огайо.

ПОХОРОН — в четвер, 5-го жовтня 1995 о год. 10-ій ранку в катедрі св. Йосафата а опісля на цвинтарі свв. апп. Петра й Павла в Пармі, Огайо.

Горем прибиті:

дочка	—	МАРТА КАССАРАБА з мужем РОМАНОМ
син	—	АДРІЯН з дружиною МАРТОЮ
внуки	—	РОМА КАССАРАБА
	—	НЕСТОР КАССАРАБА з дружиною РОКСОЛЯНОЮ
	—	АНДРІЙ ГАЛЯРЕВИЧ з дружиною ЛІЛЕЮ
	—	ЮРКО ГАЛЯРЕВИЧ
правнучок	—	СТЕФАНЧИК ГАЛЯРЕВИЧ
сестра	—	БОГДАННА МАЄР
брат	—	СТАХ СОХА
сестрінка	—	МАРТА МАЄР зі сином МАТЕЙКОМ
братанок	—	ПАВЛО СОХА зі сином ДЕРРИЛ

та ближча й дальша родина

БЕЗ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І КНИЖКИ — НЕ БУДЕ Й УКРАЇНСЬКОЇ ДИТИНИ!

У БРЮССЕЛІ, столиці Бельгії, почалося засідання спеціяльної парляментарної комісії, яка має прийняти рішення щодо вимоги генерального прокурора видати в руки правосуддя двох колишніх міністрів — Ґі Кома і Віллі Кляса, теперішнього генерального секретаря НАТО. Обох їх звинувачують у корупції, зокрема в одержанні великих хабарів від військово-промислових фірм „Ауґуста“ і „Серж Дассо“. Спостерігачі годяться в тому, що коли парлямент продовжить слідство, то доля В. Кляса залежатиме не лише від рішення згаданої комісії, але також від того, чи витримає він атмосферу підозріння довкола себе. Невідомо також, чи далі підтримуватимуть В. Кляса ЗСА. Весною цього року Вашінґтон настільки твердо обороняв генерального секретаря НАТО, що прихильники його резиґнації змушені були тимчасово відступити.

ДО ВСІХ ЧЛЕНІВ УНСоюзу

Пригадуємо, що вкладки за забезпеченеві грамоти є платні на 1-ий день місяця, а не при кінці.

Просимо своєю точною вплатою допомогти секретареві вашого Відділу на час розчислитися за збірку вкладок до Головної Канцелярії.

Головна Канцелярія УНСоюзу

БРАЗИЛІЯ...

(Закінчення зі стор. 2)

ли і спосіб її користування піймали країну у пастку, з якої важко вирватися. Нікого чужого не можна тут осуджувати, бо будівничими цього були самі бразильці! Та у зв'язку з тим винними вважають теж багачів, які, мовляв, жадні власних інтересів, не звертають потрібної уваги на суспільний добробут своїх менш щасливих співвітчизників, а також на довготривалі економічні потреби країни. Нині коло дві третини всього населення вважається бідним, а хронічне недоїдання стримує розвиток бідних бразильців, бо пересічно чоловіки і жінки своїм ростом відповідають висоті американських підлітків!

Якраз 10 років тому здійснилися пляни, коли ЗУАДК у Філядельфії підтримав ідею громадського комітету у Прудентополісі створити там потрібний земельний фонд... Як інформує референт ЗУАДК д-р Іван Скальчук, „мета цього фонду — допомога українським мало- і безземельним хліборобам закупити землю під управу. Цей же земельний фонд уже перейшов суму 660 тисяч американських долярів, а завдяки уділеним позикам у загальній сумі 500 тисяч долярів 398 родин стали власниками господарств. Але не все проходить за пляном. Найгірше, що хлібороби не спішаться сплачувати земельні позики, а це серйозно відсуває справу організації фінансової установи у роді постійного земельного банку”. І тут виглядає, що попри інші існуючі пріоритети, ЗУАДК'ові приходиться конечно підсилити свою увагу Бразилії. Очікуємо позитивної розв'язки. Чому? Тому що за останні 50 років ЗУАДК виправдав своє існування не одним серйозним пляном, який ставав дійсністю, бо був вислідом муравлиної, мозольної та повної посвяти праці допомагати українській людині і громаді в діяспорі і на батьківщині.

НАЙНОВІШІ ОПИТИ вказують на те, що більшість американців уважає тепер приватні школи кращими, як публічні в ділянках дисципліни і академічного знання. Велика кількість батьків, які мають дітей у публічних школах підкреслюють, що післали б своїх дітей до приватних шкіл, але не можуть собі на це фінансово дозволити. Крім того, той же опит виказує, що більшість дорослих в країні вірять у можливість поправлення існуючих недотягнень у публічних школах і радше зміряють до цього, а не до пропонованих різного роду інших можливостей.

УВАГА! УВАГА!

Можливість додаткового заробітку для підприємливих людей

Придбайте оголошення для

„Свободи“ або Українського Тижневика
(The Ukrainian Weekly)

Ваша винагорода базуватиметься на сумі за зібрані оголошення. Необмежені можливості для осіб, які є готові присвятити свій час і досвід.

За деталями просимо звертатися до:

Адміністрації „Свободи“
Відділ оголошень — Марії Шепарович

30 Montgomery St.
Jersey City, N. J. 07302
Tel.: (201) 434-0237

ДОПОМОЖІТЬ ЗБЕРЕГТИ УКРАЇНСЬКУ МОЛОДЬ

Щоб підвищити національну свідомість дітей у східніх та південних реґіонах України, деякі громадські організації, з якими співпрацює Координаційний Комітет Допомоги Україні (ККДУ), сприяють перебуванні цих дітей у західніх областях України під час Різдвяних та Великодніх Свят.

Знову цього року ККДУ допомагатиме у таких акціях. Звертаємося до української громади у ЗСА про підтримку цього проєкту. Найбільше потрібно допомоги у фінансуванні транспортових видатків. Кошти пов'язані із перевозом однієї дитини, у середньому — 25 дол. Прохаємо вас, включіться у цю акцію — допоможіть дітям України провести свята у родинах, де плекаються українські традиції, де звучить українська мова, де відчувається родинне тепло. Ваші датки просимо посилати до: Coordinating Committee to Aid Ukraine, 66 Susan Drive, Chatham Township, N. J. 07928.

Володимир Воловодюк
голова

Василь Василів
секретар

Роман Воронка
заступник голови

Появилася праця д-р А. Процик

Торонто. — Видавництво Канадського Інституту Українських Студій передало на книжковий ринок своє найновіше англомовне видання, працю д-р Анни Процик п. з. „Російський націоналізм і Україна“.

У своїй праці д-р А. Процик не погоджується з прийнятим загально поглядом про характер і мету так званого руху Білих під час російської революції та громадянської війни. Зосередившись на національній політиці армії Денікіна та російських лібералів, які керували тією політикою, авторка висуває думку, що головна мета руху Білих не була виключно антибольшевицькою, але мала далекосяжні націоналістичні пляни „єдиної та неділимої Росії“.

Базуючись на документальних доказах вона крок за кроком ілюструє свої думки про те, якою важливою була ця концепція для ідеології та самовизначення добровольчої армії Денікіна, а з часом і головною причиною її неуспіху. Д-р Процик у згаданій праці також заперечує й іншу загально прийняту теорію про рух Білих , яка головну вину невдачі приписує генералам і називає їх реакціонерами та монархістами коли йдеться про політичну орієнтацію. Вона успішно вказує, що політичний центр тієї добровольчої армії під керуванням Денікіна був тим, який давав ідеологічний і політичний напрямні. Той же політичний центр підтримував Денікіна у його відмовах переговорювати з українськими урядами, що появлялися в той революційний період. Д-р А. Процик висуває також і думку про те, що саме через свою негнучкість щодо україн-ського питання армія Денікіна не мала успіху у боротьбі проти большевизму.

Книжка зі своїм новим підходом зміняє дещо дотеперішнє розуміння про рух Білих і про українсько-російські відносини під час тієї війни й тим самим є важливим вкладом в історіографію обидвох країн. Книжку можна замовити в CIUS Press, 352 Athabaska Hall, University of Alberta, Edmonton, Alberta T6G 2E8, Canada. Ціна книжки 39.95 дол. і 4.00 дол. поштова оплата.